

Social Organization and Social Problem

Sanit Samakarn

Professor Emeritus, National Institute of Development Administration

Abstract

In this paper, the writer attempts to explain the relationship between human social organization and social problem by explaining the concepts of social organization and social problem in details. Among social organizations, the family is seen as a major cause for many social problems. Among the 4 universal functions of the family, the rearing and training function is the most important; inappropriate training of children by the family may lead to many social problems. In addition, the education and religions organization are also important in controlling the social problems.

Keywords: Social organization , Social problem , Social relation , Causal relation , Child rearing and training

องค์การสังคมกับปัญหาสังคม

สนธิ สมัครงการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ สถาบันวิจัยพัฒนาบริหารศาสตร์

บทคัดย่อ

บทความนี้ ผู้เขียนพยายามแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล ระหว่างองค์การสังคมกับปัญหาสังคม โดยได้มีการบรรยายถึงลักษณะขององค์การสังคมกับปัญหาสังคมอย่างละเอียดพอสมควร องค์การสังคมที่ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาสังคมได้แก่ ครอบครัวซึ่งมีหน้าที่ในการเลี้ยงดูและอบรมสมาชิกผู้เยาว์ของสังคม ความบกพร่องในหน้าที่นี้ จะนำไปสู่ปัญหาสังคมต่าง ๆ ได้ นอกจากนั้น องค์การทางการศึกษาและศาสนาก็มีความสำคัญต่อเนื่องกันมา

ผู้เขียนเห็นว่าการพัฒนาครอบครัวให้มีวิธีการอบรมเด็กอย่างถูกต้องตามหลักวิชาสังคมศาสตร์ จะมีส่วนช่วยลดปัญหาสังคมต่าง ๆ ลงได้อย่างมาก

คำสำคัญ : องค์การสังคม , ปัญหาสังคม , ความสัมพันธ์ทางสังคม , ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล , การอบรมเลี้ยงดูเด็ก

ในการเขียนเรื่องนี้ ผู้เขียนพยายามที่จะนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างองค์การสังคม (Social organization) กับปัญหาสังคม (Social problem) ว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเป็นเหตุและผลของกันและกันมากน้อยเพียงไร ในทัศนะของผู้เขียนซึ่งโดยพื้นฐานของการศึกษาเป็น นักมานุษยวิทยา และสังคมวิทยา และมีประสบการณ์ในการสอนและการวิจัยทางสังคมในประเทศไทยมายาวนานมากกว่า 40 ปี ได้สังเกตเห็นว่าปัจจุบันปัญหาสังคมในประเทศไทยมีเพิ่มขึ้นอย่างมากทั้งในด้านปริมาณและความสลับซับซ้อนของปัญหา โดยการที่องค์การสังคมหลักกลับทำหน้าที่ตามโครงสร้างขององค์การได้อย่างยากลำบาก ทำให้สมาชิกของสังคมจำนวนไม่น้อยต้องเผชิญกับความเครียด และหาทางออกด้วยวิธีการที่ไม่เป็นผลดีต่อตนเอง และต่อสังคมที่ตนดำรงชีพอยู่ อันเป็นเหตุให้เกิดภาวะสับสนวุ่นวาย ขาดระเบียบและขาดความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของผู้คนทั่วไปเพิ่มมากขึ้นอย่างน่าวิตก และนี่คือเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้เขียนได้เขียนเรื่องนี้ขึ้นมา

ก่อนอื่นขอทำความเข้าใจร่วมกันในเบื้องต้น ในแนวคิดของคำว่า องค์การสังคม กับปัญหาสังคมเสียก่อนว่า คืออะไรกันแน่ โดยยึดความหมายทางด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาเป็นพื้นฐานในการอธิบาย ในการนี้ จำเป็นที่เราจะต้องทราบความหมายและบทบาทหน้าที่ขององค์การสังคมที่มีต่อมนุษย์ในสังคม ความหมายและผลของปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นกับมนุษย์และสังคมโดยรวม ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal relation) ระหว่างองค์การสังคมกับปัญหาสังคม โดยพยายามจะวิเคราะห์ทั้งในแง่ของการทำหน้าที่ ความเปลี่ยนแปลง และความขัดแย้ง อันมีผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของปัญหาสังคม ในตอนท้าย ผู้เขียนจะพยายามให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะที่คิดว่า จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายและการปฏิบัติของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการควบคุมปัญหาสังคมอย่างได้ผล อันจะเป็นผลให้สังคมไทยมีความสงบสุข น่าอยู่และพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

องค์การสังคม: ความหมายและองค์ประกอบ

“องค์การสังคม” (Social organization) ตามความหมายทางมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา หมายถึง การที่คนกลุ่มหนึ่งมารวมตัวกัน จัดตั้งองค์การเพื่อกระทำการบางประการหรือหลายประการเกี่ยวกับการดำรงชีพของมนุษย์ โดยมีกฎกติกาในการทำงานอย่างเป็นระเบียบ ตามวัฒนธรรมของแต่ละสังคม ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอด การเจริญเติบโตของมนุษย์ และ/หรือ เพื่อความเป็นปึกแผ่น เจริญก้าวหน้าของสังคม หรือเพื่อผลประโยชน์เฉพาะของกลุ่มคนที่จัดตั้งองค์การขึ้นก็ได้ (Firth, 1964)

เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์วัฒนธรรม (Cultural animal) มีวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำรงชีวิต มนุษย์ไม่สามารถดำเนินชีวิตและอยู่รอดได้ โดยปราศจากวัฒนธรรม และ

ในขณะเดียวกันมนุษย์ก็เป็นสัตว์สังคม (Social animal) ซึ่งความหมายว่า มนุษย์จะต้องดำรงชีวิตอยู่ในสังคม จึงจะอยู่รอดปลอดภัย และพัฒนาสืบต่อเผ่าพันธุ์ต่อไปได้ หากปราศจากสังคมและวัฒนธรรมแล้ว มนุษย์ก็ไม่สามารถอยู่รอดและดำเนินชีวิตสืบเผ่าพันธุ์ต่อไปได้ ข้อความนี้เป็นที่ยอมรับและทราบกันดีในปัจจุบัน

อย่างไรก็ดี ในการดำเนินชีวิตในสังคมนั้น มนุษย์ก็ไม่อาจกระทำได้ตามลำพังตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relation) กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน มนุษย์ต้องทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นอยู่เสมอตั้งแต่เกิดจนตาย กิจกรรมหรือปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกันส่วนมาก (หากไม่ทั้งหมด) มักจะดำเนินการตามแนวทางของวัฒนธรรมที่บุคคลได้รับการอบรมสั่งสอนหรือเรียนรู้มาจากคนรุ่นก่อน อันได้แก่ พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ และผู้อาวุโสอื่น ๆ ในสังคม รวมทั้งบุคคลในวัยเดียวกัน อาทิ เพื่อนเล่น เพื่อนบ้าน และเพื่อนร่วมงาน

การที่มนุษย์ต้องทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นอยู่เสมอ ทำให้มนุษย์เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการเปรียบเทียบแบบแผนในการติดต่อกระทำกิจกรรมร่วมกันหรือระหว่างกัน เปรียบแบบแผนในการกระทำเพื่อให้เกิดความคล่องตัวไม่ต้องมาเจรจาตั้งต้นกันใหม่ทุกครั้งที่จะกระทำกิจกรรมต่อกัน เปรียบในการกระทำกิจกรรมต่อกันเมื่อใช้ไปนาน ๆ เข้า ก็จะกลายเป็นแบบแผน (Pattern) และโครงสร้างของสังคม (Social structure) ไปในที่สุด การที่มนุษย์มาจัดให้มีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติต่อกันในเรื่องต่าง ๆ หรือ ความสะดวกในการติดต่อสื่อสารและการเกิดประโยชน์ร่วมกันนั้น ถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การจัดตั้งองค์การสังคมขึ้นนั่นเอง

องค์การสังคมจึงเกิดขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมไปทางใดทางหนึ่ง ไม่มีมนุษย์ในสังคมใดที่สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยไม่มีองค์การสังคมอยู่เลย แม้กระนั้น องค์การสังคมที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคมต่าง ๆ ในเรื่องเดียวกันก็อาจมีรูปแบบ หรือ โครงสร้างที่แตกต่างกันออกไปได้ ตามลักษณะของสภาพแวดล้อมและวิสัยทัศน์ (Vision) ของผู้นำแต่ละสังคม

ส่วนประกอบหรือองค์ประกอบ (Elements) ที่สำคัญขององค์การสังคมที่จะขาดไม่ได้ ได้แก่ ความเป็นผู้นำ (Leadership) องค์การสังคมจะต้องมีผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นำสำหรับนำองค์การนั้นไปสู่จุดหมายปลายทาง (Goal) ขององค์การตามที่ได้ตั้งไว้ไม่ว่าจะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตาม นอกจากนั้น ในแต่ละองค์การยังมีการกำหนดบทบาท (Role) และสถานภาพ (Status) ของบุคคลต่าง ๆ ที่ประกอบกันเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์การด้วย การกำหนดบทบาท และสถานภาพอาจชัดเจนเป็นทางการ หรือรับรู้กันโดยทั่วไปอย่างไม่เป็นทางการก็ได้ ในแต่ละสังคมจะมีองค์การสังคมขนาดต่าง ๆ เล็กบ้าง ใหญ่บ้าง ขนาดปานกลางบ้าง อยู่อย่างมากมาย ยกแก่

การเจงนั้บให้ครบถ้วนได้ มีทั้งองคัการที่เกิด้ขึ้นมาตามธรรมเนียมประเพณี มีความเก่าแก่ยาวนาน (Traditional) อย่างเช่น ครอบครั้ว เครือญาติ และศาสนาเป็นต้น องคัการสมัยใหม่ (Modern) อย่างเช่น สมาคม สโมสร องคัการทางการค้าและธุรกิจ อุตสาหกรรม ก็มีมากมายหลายขนาด นอกจากนั้นยังมีองคัการที่มองไม่เห็น โครงสร้างชัดเจน อย่างเช่น กลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มผลประโยชน์บางประการ ซึ่งอาจถูกหรือผิดกฎหมายก็ได้ โดยสรุปแล้วก็คือว่า องคัการสังคมนั้นมีอยู่ทุกสังคม มีปริมาณและขนาดที่แตกต่างกันมากมาย ทั้งหมดก็เพื่อสนองความต้องการในการดำรงชีวิตในบางประการ หรือหลายประการของมนุษย์แต่ละกลุ่มตามที่ด้ังความมุ่งหมายเอาไว้ในการจัดตั้งองคัการสังคมแต่ละอย่างขึ้นมา

มีองคัการสังคมอยู่ประเภทหนึ่งซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างยิ่ง โดยมนุษย์ไม่อาจดำรงชีพออยู่ได้โดยปราศจากองคัการสังคมเหล่านี้ เพราะองคัการสังคมด้ังกล่าวได้ทำหน้าที่ให้กำเนิด อบรมเลี้ยงดูและถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่มนุษย์ด้ังแต่แรกเกิดไปจนเติบโตใหญ่ สามารถหาเลี้ยงชีพด้วยตนเองได้ต่อไป องคัการสังคมเหล่านี้ได้แก่ ครอบครั้วและเครือญาติ องคัการทางการศึกษา และองคัการที่เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนา องคัการสังคมทั้งสามได้ช่วยให้มนุษย์เติบโตและมีบุคลิกภาพตามอุดมการณ์ของวัฒนธรรม ของแต่ละสังคม การทำหน้าที่ขององคัการสังคมทั้งสามจึงมีผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของปัญหาสังคมอย่างมาก นั้นย่อมหมายความว่า หากองคัการสังคมด้ังกล่าวสามารถทำหน้าที่ตามโครงสร้างของสังคมได้อย่างสมบูรณ์แล้ว ปัญหาสังคมย่อมถูกควบคุมโดยอัตโนมัติ และจะมีปริมาณน้อยมาก คืออาจจะมีบ้างเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาวะทางจิต ของเอกบุคคลเท่านั้น ในทางตรงกันข้าม หากองคัการสังคมทั้งสามไม่สามารถทำหน้าที่ตามโครงสร้างของสังคมได้อย่างเต็มที่ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ปัญหาสังคมก็่น่าจะมีเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว และด้วยเหตุนี้ข้อเขียนนี้จึงมุ่งที่จะวิเคราะห์การทำหน้าที่ และบทบาทขององคัการสังคมทั้งสามนี้มากเป็นพิเศษ

ปัญหาสังคม

ปัญหาสังคม (Social problem) ในที่นี้หมายถึง ความขัดข้อง ความเดือดร้อน หรือความวุ่นวายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม สืบเนื่องมาจากการกระทำของสมาชิกของสังคมที่ไม่เป็นไปตามกฎ กติกา หรือปทัศฐาน (Norm) ของสังคม รวมทั้งการละเมิดกฎหมายและศีลธรรมต่าง ๆ ด้วย (สนธิ สมักรการ และ สุพรรณิ ไชยอำพร, 2549) ปัญหาสังคมเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาเพราะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ทั้งทางกายและทางจิตใจ สังคมที่มีปัญหาสังคมมาก ๆ ย่อมยากที่จะพัฒนาก้าวหน้าอย่างราบรื่นต่อไปได้ สังคมต้องเสียค่าใช้จ่ายในการแก้ปัญหาทำให้เกิดความ

สูญเสียทางสังคม (Social cost) และทางเศรษฐกิจ (Economic loss) ผู้คนทั่วไปมีจิตใจไม่ปกติสุข ต้องเผชิญกับความเครียด (Strain) รายวัน ไม่มีความสุขในการดำรงชีพ ไม่มีกำลังใจที่จะประกอบอาชีพ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของตน ของครอบครัวและของสังคมต่อไป ปัญหาสังคมถ้ามีอยู่ในปริมาณมาก มีความยุ่งยากสลับซับซ้อน และมีอยู่อย่างเรื้อรังเป็นระยะเวลายาวนาน ย่อมทำให้สังคมนั้นไม่น่าอยู่ สมาชิกสังคมที่มีพลังอำนาจทางปัญญาและทางเศรษฐกิจ อาจเกิดความเบื่อหน่ายด้วย และหาทางอพยพออกไปอยู่สังคมอื่นที่มีปัญหาสังคมน้อยกว่า เพื่ออนาคตที่ดีของลูกหลาน และการดำรงชีพที่ปลอดภัยเป็นสุขกว่าการแก้ปัญหาสังคม หรือการควบคุมปัญหาสังคม ไม่ให้ลุกลามไปทำลายชีวิตครอบครัวและความสงบสุขของสังคมโดยรวมจึงเป็นสิ่งที่รัฐบาลหรือผู้นำสังคมทั้งหลาย หาทางดำเนินการอยู่ด้วยกันทั้งนั้น แต่จะได้ผลจริงจึงมากน้อยแค่ไหนหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้นำสังคมหรือรัฐบาลของแต่ละประเทศ หรือแต่ละสังคม นั้นย่อมหมายถึงความเข้าใจอย่างถูกต้องถึงรากเหง้าของปัญหา การวางนโยบายที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา ความจริงใจหรือตั้งใจจริงในการแก้ปัญหา ตลอดจนการดึงประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสังคมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จนกว่าปัญหาสังคมจะลดน้อยลง หรือถูกควบคุมจนไม่เป็นอันตรายต่อการดำเนินชีวิตตามปกติสุขของคนส่วนใหญ่ในสังคมอีกต่อไป เป็นความตั้งใจและความพยายามของผู้เขียนที่จะนำเสนอให้เห็นรากเหง้าของปัญหาสังคม วิธีการแก้ไขที่คิดว่าน่าจะได้ผลทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อสังคมโดยรวมจะได้เป็นที่อยู่อาศัย ดำรงชีพ ประกอบอาชีพ โดยสงบ สุจริต ยุติธรรมและพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

องค์กรสังคมที่สำคัญ

ดังที่ได้พิจารณากันในตอนต้นแล้วว่า มนุษย์ต้องอยู่ภายใต้การดำเนินการขององค์กรสังคมต่าง ๆ มากมาย แต่องค์กรสังคมที่มนุษย์สัมผัสเป็นองค์กรแรก และอยู่กับมนุษย์เรื่อยมาจนเติบโตใหญ่ แก่ชรา จนกระทั่งตายไปจากโลกนี้ ก็ได้แก่องค์กรสังคมที่เรียกว่า “ครอบครัว” (The family) มนุษย์ถือกำเนิดมาในครอบครัว โดยมีบิดามารดาเป็นผู้ให้กำเนิด และอบรมเลี้ยงดูจนเติบโตพอสมควร แล้วจึงส่งต่อไปให้องค์กรสังคมที่ทำหน้าที่ทางด้านการศึกษา (Education institution) เพื่อทำการฝึกฝนอบรมทางด้านกิริยามารยาท หรือบุคลิกภาพ และวิชาชีพกับวิชาการทั่วไป หรือการประกอบอาชีพและความเข้าใจโลกกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเราทั้งใกล้และไกล นอกจากนั้นครอบครัวยังมีบทบาทสำคัญในการนำบุตรหลานของตนเข้าสู่ศาสนา ซึ่งสมาชิกผู้ใหญ่ในครอบครัวนับถืออยู่ องค์กรสังคมทางด้านศาสนา (Religion) จึงเข้ามาสู่สมาชิกของสังคมโดยวิธีนี้เป็นส่วนใหญ่ ถ้าบิดามารดาเป็นคนดี มีศีลธรรม เคร่งศาสนา บุตรหลานก็น่าจะ

เป็นคนเช่นนั้นตามไปด้วย ในทางตรงกันข้าม หากบิดามารดาเป็นคนชั่วช้า ประกอบอาชีพทุจริต คดโกง ไม่มีศีลธรรมประจำใจ มักได้ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องของกฎหมายบ้านเมือง ถูกหลอกลวงย้อมยากที่จะเป็นคนดี มีศีลธรรมได้ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่เท่าที่ควร ก็อาจเปิดช่องทางให้เด็กแสวงหาแนวทางดำเนินชีวิตเอาเอง และมีโอกาสที่จะกลายเป็นปัญหาสังคมได้ไม่น้อยเลย ด้วยเหตุนี้ ในทัศนะของผู้เขียนจึงเห็นว่า องค์กรสังคมที่เรียกว่า ครอบครัว มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการสร้างสมาชิกที่ดีให้แก่สังคม ตามมาด้วย สถาบันการศึกษา และศาสนา ถ้าองค์กรสังคมทั้งสามประการดังกล่าวนี้ทำหน้าที่ได้อย่างดี ตามที่โครงสร้างสังคมกำหนด สังคมก็จะมีความสุข น่าอยู่ และปัญหาสังคมร้ายแรงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมนอกรีตที่เกี่ยวกับยาเสพติด การประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินก็จะถูกจำกัดและควบคุมให้อยู่ในวงแคบไม่กระทบกระเทือนต่อการดำรงชีพของทุกคนทั่วไปจนทำให้เกิดภาวะความเครียดสะสมเรื้อรังแบบที่เป็นอยู่ในสังคมไทยในปัจจุบัน

หน้าที่และบทบาทขององค์กรสังคมทางด้านครอบครัว

เมื่อได้พิจารณาเห็นว่าองค์กรสังคมที่เรียกว่า ครอบครัว มีหน้าที่และบทบาทสำคัญมากที่สุดในการควบคุม ลด หรือ แก้ไขปัญหาสังคม จึงอยากจะวิเคราะห์เพิ่มเติมต่อไปในรายละเอียดของหน้าที่และบทบาทของครอบครัวอีกพอสมควรเพื่อแสดงให้เห็นว่า ความสำคัญของครอบครัวที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นความจริงสามารถปฏิบัติได้ หากมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้อย่างชัดเจน และมีความตั้งใจปฏิบัติอย่างเต็มที่

แม้ว่าครอบครัวจะมีอยู่หลายรูปแบบ (สนิท สมักรการ, 2549ก) แต่ครอบครัวก็มีหน้าที่สำคัญเหมือนกัน จนนักสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะนักมานุษยวิทยาและนักสังคมวิทยาได้เรียกว่า “หน้าที่สากลของครอบครัว” (The universal functions of the family) ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ประการ คือ 1) หน้าที่ในการให้กำเนิดบุตร (Procreative function) 2) หน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร (Rearing and training function) 3) หน้าที่ในการหาเลี้ยงสมาชิกครอบครัวหรือหน้าที่ทางด้านเศรษฐกิจ (Economic function) และ 4) หน้าที่ให้กำลังใจ หรือหน้าที่ให้ความอบอุ่นทางด้านจิตใจแก่สมาชิกครอบครัว (Psychological function) (สนิท สมักรการ, 2549ก)

หน้าที่ของครอบครัวทั้งสี่ประการนี้ จะขาดไปไม่ได้แม้แต่ข้อเดียว เพราะทั้งหมดจะทำหน้าที่ของตนเองและประสานสอดคล้องกันไป หากครอบครัวได้ทำหน้าที่ทั้ง 4 ประการได้ครบถ้วนไม่บกพร่อง สมาชิกของครอบครัวก็จะมีความสุข มีความรักใคร่ปรองดองกันดี อันจะส่งผลต่อการสืบต่อครอบครัวต่อไปเรื่อย ๆ ไม่มีสิ้นสุด และจะส่งผลต่อสังคมโดยรวมทางด้านบวก

คือ เป็นสังคมที่มีความสงบสุข และพัฒนาไปตามครรลองของวัฒนธรรมของสังคม แต่ถ้าครอบครัวปฏิบัติหน้าที่บกพร่องไปแม้แต่ประการใดประการหนึ่ง การดำรงอยู่ของครอบครัวก็จะอ่อนแอหรืออาจถึงแก่ดับสูญไปเลยก็ได้ อย่างเช่น หน้าข้อที่ 1 การผลิตสมาชิกใหม่ หากสามีภรรยาไม่มีลูกไม่ว่าด้วยสาเหตุใดก็ตาม คือไม่อาจผลิตสมาชิกใหม่ให้แก่ครอบครัวและสังคมได้ไม่ช้าไม่นานครอบครัวนั้นก็ย่อมจะสิ้นสุดลง ครอบครัวที่ไม่มีบุตรจะมีภาวะที่ไม่สุขสมบูรณ์ในการดำรงชีพ ผู้เขียนเคยเห็นครอบครัวเช่นนี้ที่ค่อนข้างเจ็บเหงา แห้งแล้ง คนโบราณเคยกล่าวไว้ว่าครอบครัวที่มีความสุขคือ “ครอบครัวที่มีเสียงเด็กร้อง และคนแก่ (ผู้ชาย) ไอ” นั่นอาจเป็นครอบครัวขยาย (Extended family) คืออยู่ด้วยกัน 3 ชั่วอายุคนได้แก่ ปู่ ย่า / ตา ยาย พ่อ แม่ ลูก ๆ หลาน ๆ ถ้าทำหน้าที่ครบถ้วนก็จะเป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่นและมีความสุขมาก แต่เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจของสังคมปัจจุบันเปลี่ยนไปจากเศรษฐกิจเกษตรกรรมมาเป็นเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมและบริการต่าง ๆ มากขึ้น ครอบครัวในปัจจุบันจึงเป็นครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวเนื้อแท้ (Nuclear family) คือ ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก ๆ เท่านั้น มากขึ้นกว่าเดิม

หน้าที่ประการที่ 2 คือการอบรมเลี้ยงดูบุตร ถือว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก แต่ถ้าไม่มีบุตรหน้าที่นี้ก็ไม่อาจปฏิบัติได้ หรือในทางกลับกัน หากมีบุตรมากเกินไปการอบรมเลี้ยงดูก็อาจไม่ทั่วถึง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ในสังคมที่มีเศรษฐกิจเกษตรกรรม มักเป็นครอบครัวใหญ่ ในสมัยที่ผู้เขียนยังเป็นเด็กซึ่งเกิดและเติบโตในหมู่บ้านชาวนา ก็เห็นทุกครอบครัวมีลูกกันครอบครัวละ 6-7 คนทั้งนั้น บางครอบครัวมีถึง 10 คนหรือมากกว่านั้นก็มี ครอบครัวกำเนิดของผู้เขียนเองก็มีบุตร 8 คน เสียชีวิตในวัยเยาว์ 2 คน เหลือเติบโต 6 คน แต่ก็นับว่ามากอยู่มากเทียบกับสมัยปัจจุบันซึ่งมีบุตรโดยเฉลี่ยประมาณ 2-3 คนเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544)

ลูก ๆ เมื่อเกิดมาแล้ว พ่อแม่ก็ต้องเลี้ยงดูให้เติบโตแข็งแรงและในขณะเดียวกันก็ต้องอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดีของสังคมต่อไป เด็ก ๆ เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมที่ครอบครัวเป็นแห่งแรก และผู้ที่ทำการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่เด็กก็ได้แก่ญาติผู้ใหญ่ที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน โดยเฉพาะบิดามารดา และปู่ ย่า ตา ยาย (หากอยู่ด้วย) การถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่เด็ก (Socialization / enculturation) ส่วนมากก็มักจะเป็นไปตามแบบแผนวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็ก (Child rearing and training) ซึ่งแต่ละสังคมอาจมีจุดเน้นที่แตกต่างกันได้ อันเป็นผลให้ลักษณะประจำชาติ (National characters) ของคนแต่ละชาติแตกต่างกันไปด้วย (สนธิ สมักรการ, 2549ข)

สำหรับวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กของไทยที่ได้มีการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างสำหรับกลุ่มผู้มีการศึกษาสูงซึ่งได้สัมผัสวัฒนธรรมตะวันตกด้วยการไปเรียนหนังสือระดับอุดมศึกษาจากยุโรปและอเมริกามาพอสมควร แต่สำหรับคนไทยส่วนใหญ่ซึ่งอยู่ในสังคมไทยตลอด การอบรมเลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ยังเป็นไปตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย คือนั่นให้ความรักและความสำคัญแก่เด็ก (Egocentric) มักจะสันนิษฐานว่าเด็กเล็กยังไม่รู้เรื่องจึงเอาอกเอาใจมากเป็นพิเศษ และมักจะทำอะไรให้แก่เด็กทุกอย่างจนเด็กเกิดความเคยชิน ความคิดที่ว่าเด็กเล็กยังไร้เดียงสา ทำอะไรไม่เป็นนั่น เป็นความคิดที่ผิดกับความรู้และทฤษฎีทางสังคมศาสตร์สมัยใหม่ ซึ่งเน้นการเรียนรู้และฝึกฝนเด็กตั้งแต่ยังอ่อนวัยและศึกษาเรื่อยไปจนเติบโตใหญ่ เด็กก็จะพัฒนาทักษะและนิสัยไปทางนั้น การเน้นในเรื่องการรักเด็ก เอาใจเด็กมากเกินไปและไม่ฝึกนิสัยตั้งแต่เล็ก ทำให้เด็กไทยเมื่อโตขึ้น จึงมักจะขาดระเบียบวินัย ทำอะไรก็มักจะนึกถึงตนเองเป็นที่ตั้ง ขาดความรับผิดชอบต่อองค์กรและไม่รักษาสาธารณสมบัติที่ใช้ร่วมกันอย่างเช่น ถนน สะพาน โทรศัพท์สาธารณะ เป็นต้น แม้ว่าปัจจุบันจะได้มีการรณรงค์ในเรื่องเหล่านี้ แต่ก็ได้ผลน้อยเพราะมาทำเมื่อเด็กได้เติบโตมาเป็นผู้ใหญ่แล้ว (สนิท สมักรการ, 2520)

อย่างไรก็ดี ยังมีครอบครัวอีกไม่น้อยที่ละเลยต่อการทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กสืบเนื่องมาจากวิถีภาวะของบิดามารดาและนิสัยบางประการที่เป็นไปในทางลบ เช่น บิดาเป็นคนโมโหง่าย ดัดสินปัญหาด้วยความรู้สึกและอารมณ์ของตนเป็นใหญ่ คิดสิ่งเสียดัดต่าง ๆ อันได้แก่ สุรา ยาเสพติด ส่วนภรรยาก็สนใจแต่เรื่องของตัวเองและชอบเล่นการพนัน หรือเที่ยวเตร่มากกว่าสนใจอบรมสั่งสอนลูก หากครอบครัวเป็นเช่นนี้ บุตรคงโตขึ้นด้วยความสับสนในอารมณ์และจิตใจ ยากที่จะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ เมื่อบ้านไม่อบอุ่น ไม่มีความสุข เด็กวัยรุ่นก็จะหนีออกจากบ้านไปอยู่กลางถนน อยู่ในที่ที่เขามีความสุขมากกว่า และมักจะพบเพื่อนวัยเดียวกันที่เผชิญกับปัญหาคล้าย ๆ กัน เด็กวัยรุ่นที่อยู่กลางถนนมักจะสร้างวัฒนธรรมย่อย (Subculture) ของตนขึ้นมา ปัจจุบันพบว่ามิดีวัยรุ่นที่อาศัยหลับนอนอยู่ตามถนน ได้สะพาน หรือสถานที่อื่น ๆ อันไม่ใช่บ้านและครอบครัวของตนเป็นจำนวนมาก (รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องเด็กเร่ร่อนอาจศึกษาเพิ่มเติมได้จากรายงานของมูลนิธิเด็ก และองค์การเอกชนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง) ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสังคมที่สืบเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องของครอบครัวในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ส่วนหน้าที่ประการที่สาม เรื่องการประกอบอาชีพหรือหน้าที่ทางด้านเศรษฐกิจก็มีความสำคัญไม่น้อยเช่นกัน ครอบครัวประกอบด้วยคนจำนวนหนึ่งซึ่งมีความสัมพันธ์ทางด้านชีว (Biological) และความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relation) ต่อกัน คนเหล่านี้มีความต้องการ

ทางชีวะ อาทิ การกิน อยู่ หลับ นอน พักผ่อน และความต้องการทางสังคม อันได้แก่การแสดงบทบาทตามสถานภาพที่กำหนด เป็นหน้าที่ของผู้นำ (Leader) ในครอบครัวที่จะต้องจัดหาปัจจัย โดยการดำรงชีพเหล่านี้ให้แก่สมาชิกของครอบครัวอย่างเพียงพอ หากไม่แล้วครอบครัวอาจจะล้มระส่ายได้ มีบางคนสันนิษฐานว่า ถ้าเศรษฐกิจของครอบครัวดี ปัญหาสังคมที่สืบเนื่องมาจากครอบครัวจะลดลง หรือถูกควบคุมไว้ได้ ซึ่งผู้เขียนไม่เห็นด้วย มีตัวอย่างอยู่ในสังคมไทย (และสังคมอื่น) มากมายที่ครอบครัวที่ร่ำรวยแต่ก็ทุจริต คดโกง คอรัปชั่น ฉะนั้น ปัญหาเศรษฐกิจกับปัญหาสังคมอาจมีความสัมพันธ์ต่อกันไม่มากเท่าที่หลายคนคิดหรือสันนิษฐานอยู่ก็ได้

หน้าที่ประการที่สี่ของครอบครัวคือ หน้าที่ทางด้านจิตวิทยา หรือให้ความอบอุ่นแก่สมาชิกครอบครัวนั้น มีความสำคัญไม่น้อยเช่นกัน โดยเฉพาะในช่วงที่สมาชิกต้องเผชิญกับวิกฤตชีวิต อาทิ ตาย อุบัติเหตุ ถูกข่มเหงรังแก หรือได้รับความอยุติธรรมจากบุคคลหรือองค์การอื่น อย่างไรก็ตามความบกพร่องในหน้าที่นี้มีผลต่อการก่อให้เกิดปัญหาสังคมน้อยกว่าหน้าที่ประการที่สอง โดยสรุปผู้เขียนเห็นว่าความบกพร่องในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับปัญหาสังคมสูงมาก

องค์การสังคมทางการศึกษาและศาสนา กับปัญหาสังคม

สำหรับองค์การสังคมทางการศึกษาและศาสนานั้น มีความสัมพันธ์กับปัญหาสังคมไม่น้อยเช่นกัน แต่ถึงอย่างไรก็ยังไม่มากเท่ากับครอบครัว เพราะว่าการเข้าสู่องค์การสังคมทั้งสองนั้น จะต้องผ่านการกลั่นกรองและชักนำจากสถาบันครอบครัว เด็ก ๆ เมื่อเติบโตถึงวัยที่จะต้องเข้าโรงเรียนสำหรับสังคมสมัยใหม่ พ่อแม่ก็จะนำลูก ๆ ของตนมาเข้าโรงเรียนที่ตนเห็นว่าเหมาะสมกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวตน พ่อแม่บางคนทะเยอทะยานอยากให้ลูกได้เรียนในโรงเรียนดี ๆ เกินกว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวตน จนต้องไปกู้เงินมาให้ลูกเรียน ตกเป็นหนี้สินทางการศึกษาของลูกก็ด้วยหวังว่าเมื่อลูกได้เรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงแล้ว ลูกจะเรียนเก่งมีความรู้ดี และมีเพื่อนที่มีฐานะสังคมสูงส่ง อันจะส่งผลให้ลูกมีอนาคตที่ดี มีความเจริญก้าวหน้ามากกว่าคนพื้นเพเดียวกัน ความคิดเรื่องนี้คงมีส่วนของความเป็นจริงอยู่บ้าง หากลูกรักเรียน และมีสติปัญญาความสามารถที่จะเรียนต่อในระดับสูง ๆ ได้ แต่ก็ไม่จริงเสมอไปเพราะผู้เขียนเองก็ไม่ได้เข้าโรงเรียนดี ๆ ตอนเรียนระดับประถมศึกษาก็เข้าโรงเรียนประชาบาล เป็นโรงเรียนวัด (ปี พ.ศ. 2477-80) ชั้นมัธยมก็เรียนโรงเรียนรัฐบาล แต่ก็มานะฝึกฝนเล่าเรียนสามารถแข่งขันกับเด็กที่เรียนโรงเรียนดัง ๆ ได้ ผู้เขียนคิดว่าสถานศึกษามีความสำคัญน้อยกว่าตัวผู้เรียนหรือนักเรียนและนักศึกษาซึ่งเป็นผลผลิตของครอบครัวแต่ละครอบครัว ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงให้

ความสำคัญแก่ครอบครัวมากกว่าโรงเรียน แต่ทั้งนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าสถาบันการศึกษาไม่สำคัญ ความสำคัญของสถาบันการศึกษาอยู่ที่การรับลูกต่อจากครอบครัวในการฝึกอบรมผู้อ่อนวัยให้มีบุคลิกภาพที่ดีและมีสติปัญญาที่แตกฉานรู้เท่าทันโลก แบบที่เรามักจะพูดกันสั้น ๆ ในปัจจุบันอย่างแพร่หลายว่าทำให้เด็กเป็น “คนดี และคนเก่ง” ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาที่จะรับงานในเรื่องนี้ต่อจากครอบครัว

ส่วนองค์การสังคมทางศาสนาก็เช่นเดียวกันเป็นการรับงานฝึกนิสัยเด็กจากครอบครัว แต่มุ่งเน้นทางด้านความเชื่อ ศีลธรรม จริยธรรม ความถูกต้องดีงามตามหลักธรรม คำสอนของแต่ละศาสนาเป็นที่ตั้ง ครอบครัวจะนำสมาชิกผู้อ่อนวัยเข้าสู่วงการศาสนาที่ตนนับถืออยู่ เด็กที่เกิดในครอบครัวนับถือศาสนาพุทธ ก็กลายเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธไปด้วย (Being Buddhist by birth) ถ้าพ่อแม่เป็นคนดี เกร่งศาสนา ลูก ๆ ก็น่าจะเป็นเช่นนั้นตามไปด้วย ปัญหาสังคมมักจะเกิดกับครอบครัวที่ห่างเหินศาสนามากกว่า ทั้งนี้เพราะว่า พฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงออกในทิศทางที่ไร้ศีลธรรมหรือเรียกในทางสังคมวิทยาว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบน (deviant behavior) ที่แสดงออกต่อหน้าลูก ๆ อยู่เสมอจะส่งผลให้ลูกประพฤติปฏิบัติตาม ศาสนาทุกศาสนา มุ่งสอนให้คนเป็นคนดีมีศีลธรรม รักใคร่ ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน แต่ก็ก็มีบางคนบิดเบือนศาสนาเพื่อผลประโยชน์ของตนหรือกลุ่มตนทำให้มองเห็นว่า ผู้ที่นับถือศาสนาอื่นเป็นศัตรูต้องเข่นฆ่าทำลายล้าง อันเป็นเหตุให้เกิดมีสงครามศาสนาอยู่เรื่อยมา แม้ในปัจจุบันก็ยังมียูและคูเหมือนจะรุนแรงมากขึ้นกว่าเดิมเสียด้วยซ้ำ ฉะนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้นำศาสนาทั้งหลายที่จะต้องหาทางระงับยับยั้งความรุนแรงในเรื่องนี้

ดังนั้น อาจสรุปหน้าที่ การเปลี่ยนแปลง ความขัดแย้งและผลต่อปัญหาทางสังคมขององค์การสังคมทั้ง 3 ประการได้ดังตาราง 1

สำหรับองค์การสังคมที่ทำหน้าที่ด้านเศรษฐกิจและการเมืองนั้น ผู้เขียนเห็นว่าไม่น่าจะเป็นสาเหตุของปัญหาสังคม แต่อาจจะเป็นตัวปัญหาสังคมเลยก็ได้ ดังเราก็ทราบกันดีในปัจจุบันนี้ว่า องค์การสังคมที่ทำหน้าที่เศรษฐกิจหรือเกี่ยวกับการอาชีพต่าง ๆ หากเป็นที่รวมของคนชั่ว จิตใจหยาบช้ำ เห็นแก่ได้ และคดโกงหรือคิดหาผลประโยชน์โดยผิดกฎหมาย ศีลธรรม และจริยธรรมของสังคมแล้ว ก็จะเป็นตัวก่อปัญหาสังคมได้มากมายมหาศาล อย่างเช่น แก๊งมาเฟียต่าง ๆ องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค้ามนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนย้ายแรงงานเด็ก สตรี โสเภณี และยาเสพติดที่ผิดกฎหมายชนิดต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนองค์การสังคมที่ทำหน้าที่ด้านการเมืองก็เช่นกัน หากเป็นที่รวมของคนหน้าไหว้หลังหลอก หลอกลวงประชาชนด้วยกลวิธีต่าง ๆ

ตาราง 1 สรุปการทำหน้าที่ การเปลี่ยนแปลง ความขัดแย้ง และผลต่อปัญหาสังคม

องค์การสังคม	การทำหน้าที่	การเปลี่ยนแปลง	ความขัดแย้ง	ปัญหาสังคม
ครอบครัว และเครือญาติ	1.การให้กำเนิดบุตร 2. การอบรมเลี้ยงดู/ ถ่ายทอดวัฒนธรรม ของสังคม 3. การหาเลี้ยง สมาชิก 4. การให้กำลังใจ และความอบอุ่น	1. การผลิตสมาชิก ใหม่ มีแนวโน้ม ลดลง 2. เปลี่ยนจาก ครอบครัวขยาย เป็น ครอบครัวเดี่ยว มากขึ้น 3. รับวัฒนธรรม เลี้ยงดูจากตะวันตก มากขึ้น	การเลี้ยงดูตาม วัฒนธรรมดั้งเดิม ของไทยที่เน้นเอาใจ เด็กเล็ก และมักทำ อะไรให้แก่เด็ก จน เกิดความเคยชินจึง ขัดแย้งกับทฤษฎี ทางสังคมศาสตร์ สมัยใหม่ที่เน้น ฝึกฝนเด็กตั้งแต่ยัง อ่อนวัย	1. เด็กขาดระเบียบ วินัย และความ รับผิดชอบต่อ องค์กร และไม่ รักษาสาธารณ สมบัติที่ใช้ร่วมกัน 2. ปัญหาพฤติกรรม นอกเร็ดต่าง ๆ 3. ปัญหาการละเมิด ศีลธรรม
สถานศึกษา	1. อบรมขัดเกลาให้ มีบุคลิกภาพดี 2. อบรมวิชาชีพและ วิชาการทั่วไป 3.อบรมให้เป็นคนดี	เน้นให้ได้รับ การศึกษาที่ไม่ เหมาะสมกับ สภาพเศรษฐกิจ และครอบครัว	การกีดกันชั้น ให้เรียนเกินกว่า ฐานะ	ปัญหาการขาดความ มั่นคงในทรัพย์สิน (เป็นหนี้จากการ กู้ยืม)
สถาบันศาสนา	อบรมขัดเกลาโดย ใช้คำสอนของแต่ละ ศาสนาเป็นที่ตั้ง	ครอบครัวห่างเหิน ศาสนา	1. พฤติกรรม เบี่ยงเบนของบิดา มารดาที่ขัดกับหลัก คำสอนของศาสนา 2. การบิดเบือนคำ สอนของศาสนา	1. สงครามศาสนา 2. เด็กมีพฤติกรรม เบี่ยงเบนหรือขาด ศีลธรรม

ก็ยอมจะทำให้เกิดปัญหาเรื่องทุจริต คอร์รัปชันได้มาก การขึ้นสู่อำนาจด้วยการใช้กำลัง ล้มล้าง
กฎหมายสูงสุดอันได้แก่ รัฐธรรมนูญของประเทศ ก็ถือว่าการก่อปัญหาสังคมได้เช่นกัน แม้ว่า
ผู้กระทำเช่นนั้น จะอ้างว่าทำเพื่อประเทศชาติ ประชาชนก็ไม่ควรรับฟัง เพราะได้พิสูจน์มา
มากมายหลายครั้งแล้วว่า การรัฐประหารได้นำไปสู่การสร้างอำนาจให้พวกพ้อง การทุจริต

คอร์รัปชันมากมาย และมักจะจบลงด้วยการรัฐประหารอีกไม่มีที่สิ้นสุด ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเห็นว่า หากจะแก้ปัญหาสังคม หรือควบคุมปัญหาสังคมให้อยู่ในวงจำกัดไม่แพร่หลายอย่างทุกวันนี้ ต้อง แก่ที่ต้นเหตุคือที่มาของความเป็นบุคคลที่มาร่วมกันเข้ากระทำการกิจกรรมด้านต่าง ๆ ในสังคม นั่นคือ องค์การสังคมที่สำคัญและเก่าแก่ที่สุดของมนุษย์อันได้แก่ ครอบครัวนั่นเอง นอกจากนั้น การ พัฒนาปรับปรุงการทำหน้าที่ขององค์การทางการศึกษาและศาสนาก็จำเป็นเพราะ องค์การทั้งสาม ช่วยกันสร้าง “คนดี และคนเก่ง” ให้แก่สังคมโดยรวม

สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อเขียนนี้มุ่งที่จะอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์การสังคมกับ ปัญหาสังคมตาม แนวคิดทฤษฎีทางมนุษยวิทยาและสังคมวิทยาโดยใช้ปรากฏการณ์ทางสังคมของไทยเป็นตัวอย่าง ในการอธิบายเป็นส่วนใหญ่ โดยมีความมุ่งหมายสำคัญที่จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อย่าง ใกล้ชิดระหว่างองค์การสังคมที่เป็นพื้นฐานหรือรากแก้วของสังคม อันได้แก่ สถาบันครอบครัว กับ ปัญหาสังคม โดยผู้เขียนเห็นว่า ครอบครัวเป็นต้นเหตุที่สำคัญอันนำไปสู่การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของ ปัญหาสังคม ถ้าครอบครัวปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องเพียงพอ โดยเน้นภาระหน้าที่ ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ปัญหาสังคมก็จะควบคุมให้มีอยู่แต่เพียงเล็กน้อย ไม่ก่อให้เกิดความเครียด แต่ผู้คนโดยทั่วไป หากปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้น จนทำให้สมาชิกของสังคมดำรงชีพอยู่ด้วยความ วิตกกังวลไม่มีความสุข ก็เป็นเพราะครอบครัวบกพร่องในหน้าที่การอบรมเลี้ยงดูบุตร

ฉะนั้น การอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างถูกต้องตามหลักวิชาทางสังคมศาสตร์ จึงเป็นสิ่งที่ สังคมไทยในปัจจุบันต้องการ มีผลงานวิจัยในเรื่องนี้ปรากฏอยู่ในเอกสารวิชาการของมหาวิทยาลัย ต่าง ๆ มากมายทั้งของไทยและของต่างประเทศ เป็นหน้าที่ของรัฐบาลโดยเฉพาะหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) ที่จะต้องนำเอาองค์ความรู้ดังกล่าวมา กำหนดเป็นนโยบายของรัฐเพื่อหาทางควบคุมปัญหาสังคมให้ได้ผลในระยะยาว ส่วนในระยะสั้น ก็คงต้องดำเนินการปราบปรามการกระทำที่ผิดกฎหมายต่าง ๆ อย่างเข้มงวดกวดขัน แต่ก็คงจะ ได้ผลไม่เต็มที่หากไม่มีนโยบายที่อาศัยหลักวิชาการมาช่วยในการกำหนด และวางแผนปฏิบัติอย่าง รัดกุมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- สนธิ สมักรการ. (2520). “ความขัดแย้ง ปัญหาและอนาคตของสังคมไทย: พิจารณาจากถำนิคมทางวัฒนธรรมเป็นสำคัญ” ใน *สังคมและวัฒนธรรมไทย: ข้อสังเกตในการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สนธิ สมักรการ. (2549ก). *มีเงินก็นับว่านื่อง มีทองก็นับว่าพี่: ระบบครอบครัวและเครือญาติของไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สนธิ สมักรการ. (2549ข). *มานุษยวิทยาลักับการพัฒนาสังคม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2549.
- สนธิ สมักรการ และสุพรรณิ ไชยอำพร. (2549). *แนวความคิดและแนวทางการศึกษาปัญหาสังคม กับปัญหาสังคมไทย และมาตรการป้องกันแก้ไข*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544) *เครื่องชี้วัดภาวะสังคม*. กรุงเทพมหานคร: มปป.
- Firth, R. (1964). *Elements of Social Organization*. (2nd Ed.). Boston: Beacon Press.
- Honigmann, J. J. (1967). *Personality in Culture*. New York: Harper 2 Row.
- Kluckhohn, C., & Henry, A. M. (1962). *Personality in Nature Society and Culture*. (7th. Ed.) New York: Alfred A. Knopf.
- Wallace, A. F.C. (1961). *Culture and Personality*. New York: Random House.